

Praten of zwijgen: het juiste evenwicht?

VSK-advies over leerlingenbegeleiding

1. Situering

De Vlaamse Scholierenkoepel (VSK) nam op 23 maart 2009 deel aan de Vlor-conferentie over leerlingenbegeleiding. VSK sprak de voorbije schooljaren met leerlingen over een aantal aspecten van leerlingenbegeleiding tijdens de Inspraakdag in het Vlaams Parlement, tijdens discussies in scholen, in de werkgroep 'leerlingenbegeleiding' en tijdens de Algemene Vergadering van de scholierenkoepel. Dit advies is het resultaat van die gesprekken.

Het VSK-advies heeft twee doelen. Het stelt een aantal wijzigingen aan de organisatie van de leerlingenbegeleiding voor. De tekst roept iedereen op om meer werk te maken van de inspraak en participatie van de leerlingen in de begeleiding. De scholieren maken - in tegenstelling tot de beleidsmakers - geen onderscheid tussen schoolinterne en schoolexterne begeleiding. Deze opdeling zit dan ook niet in het advies. De basis voor deze tekst zijn de vragen en opmerkingen van de leerlingen. De volgorde waarin we die behandelen wijst op het belang dat zij eraan hechten.

In deze tekst staat de term 'leerlingenbegeleider' voor iedereen die actief meewerkt aan leerlingenbegeleiding. Dat kan een (groene) leerkracht zijn, een jojo, iemand die binnen de school de leerlingenbegeleiding op zich neemt, een lid van de cel leerlingenbegeleiding, een CLB-medewerker, iemand van het JAC ... 'Leerlingenbegeleider' en 'leerlingenbegeleiding' zijn dus even ruim opgevat.

2. De weg naar de leerlingenbegeleiding

"Ik heb nog nooit gehoord dat er een CLB is op onze school. Misschien hebben wij dat niet?"

2.1 Nood aan heldere en open communicatie

Leerlingen zijn doorgaans slecht op de hoogte van de verschillende aspecten van leerlingenbegeleiding: wie, wat, waar, wanneer en hoe. De communicatie hierover loopt dikwijls mank.

Ten eerste weten ze vaak niet *tot wie* ze zich kunnen richten. Afhankelijk van de school en de eigen ervaringen benoemen ze nu eens de leerkracht, dan de CLB-medewerker en dan weer de jojo. Ze kennen amper het onderscheid tussen schoolexterne en schoolinterne leerlingenbegeleiders en zijn pover geïnformeerd over organisaties zoals het JIP of JAC. Hierdoor is het voor leerlingen bijzonder moeilijk te oordelen bij wie ze het best terecht kunnen als ze nood hebben aan begeleiding.

Ook weten ze vaak niet *waar en wanneer* ze een leerlingenbegeleider kunnen vinden. Sommigen beweren dat hun school niet samenwerkt met een CLB, omdat ze niet weten waar of wanneer ze de CLB-medewerkers kunnen vinden.

Het is vaak onduidelijk voor scholieren *hoe* een begeleidingstraject verloopt. Ze weten niet of ze verplicht kunnen worden naar de leerlingenbegeleider te stappen, en er vragen te beantwoorden of informatie te geven. Er is ook een grote nood aan duidelijkheid over de *zwijgplicht* of *discretieplicht* van de leerlingenbegeleider. Bij de keuze om naar het CLB of de schoolinterne begeleider te stappen, speelt deze kwestie een belangrijke rol. Leerlingen gaan er nu soms vanuit dat ze ook aan leerkrachten persoonlijke informatie kunnen toevertrouwen, zonder te weten dat die leerkracht slechts gebonden is door het ambtsgeheim en bovendien de plicht heeft de informatie door te spelen aan bijvoorbeeld de directie. Daarnaast stellen leerlingen zich ook vragen bij het dossier dat wordt bijgehouden. Ze hebben geen zicht op de inhoud van dat dossier, hoe lang het wordt bijgehouden en wie inzagerecht heeft. De scholieren weten niet of hun ouders buiten hun wil om op de hoogte

gebracht kunnen worden en hoe ze dit kunnen voorkomen. Een website naar het voorbeeld van www.allesoverseks.be zou deze vragen gedeeltelijk kunnen beantwoorden.

Heldere en open communicatie kan voorkomen dat leerlingen door gebrek aan informatie de weg naar de leerlingenbegeleiding niet vinden. De school moet haar engagement rond leerlingenbegeleiding concreet verwoorden in het schoolreglement.

2.2 Het negatieve imago van het Centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB)

Een ander aspect dat een begeleiding in de weg staat, is het slechte imago van het CLB. Maar die uitspraak moet genuanceerd worden: leerlingen die een beroep hebben gedaan op het CLB zijn positiever dan leerlingen die nog niet in contact zijn gekomen met het CLB¹.

Sommigen denken dat het CLB je dwingt gevoelige vragen te beantwoorden. Anderen zien de CLB-medewerker als iemand die met opzet persoonlijke informatie openbaar maakt. Dat leerlingen uit de klas worden gehaald 'omdat ze naar het CLB moeten', heeft nadelige gevolgen voor het imago van de leerling.

Een even belangrijke vaststelling is dat scholieren het CLB vaak enkel kennen van de medische consulten. Die consulten roepen geen aangename herinneringen op (zie 'medische consulten') en zijn voor hen moeilijk los te koppelen van de individuele begeleidingstrajecten.

In scholen waar de leerlingenbegeleiding een centrale en actieve rol heeft, verloopt de communicatie met het CLB vlotter en heeft het centrum een beter imago. School en CLB werken dan samen aan een lage drempel en mond-tot-mondreclame.

De dikwijls eenzijdig negatieve kijk bij jongeren die het CLB niet goed kennen, verkleint de kans dat ze hulp vragen bij het CLB. Het CLB en de school moeten een extra inspanning doen om deze leerlingen op een positieve manier te benaderen.

2.3 Een afspraak maken met het CLB

Er kunnen drempels opduiken bij het maken van een afspraak met het CLB. Meer dan eens polst het leerlingensecretariaat naar de reden voor de afspraak. Een dilemma voor leerlingen die privacygevoelige informatie liever niet delen: de reden prijsgeven en zo een afspraak krijgen of niet.

Een afspraak maken met het CLB moet op een eenvoudige manier kunnen gebeuren, zonder tussenpersonen.

2.4 De plaats waar leerlingen de leerlingenbegeleider vinden op school

Er zijn een aantal valkuilen. De leerlingenbegeleiding is niet altijd op school bereikbaar. De leerlingenbegeleider zit soms in een lokaal dat erg moeilijk te vinden is. De leerlingen vergeten vlug hoe ze er kunnen geraken omdat ze er op gewone schooldagen niet in de buurt komen. Het ligt niet in hun bereik. Een aantal scholen kiest voor een plek die gemakkelijk bereikbaar is door een centrale ligging. Wie naar de leerlingenbegeleiding gaat, moet dan eerst de nieuwsgierige blikken van anderen trotseren. Qua drempeligheid kan dat tellen! En wat als er geen lokaal voor leerlingenbegeleiding beschikbaar is?

Ideaal zit de leerlingenbegeleider op een plaats die gemakkelijk te vinden is en voldoende uit het zicht ligt om de privacy te waarborgen.

2.5 Problemen bespreken met een leerkracht

Leerlingen die liever door leerkrachten geholpen worden, worden minder geconfronteerd met de bovenstaande hinderpalen. Hun grootste zorg is een moment vinden waarop ze de leerkracht rustig kunnen aanspreken zonder dat hun klasgenoten dit merken. Elkaar spreken tijdens een toezicht is niet ideaal. Leerkrachten die na de les meteen verdwijnen, creëren geen kansen voor leerlingen om hen even te spreken.

De leerlingen weten ook niet dat een leerkracht slechts gebonden is door het ambtsgeheim en bovendien de plicht heeft de informatie door te spelen aan bijvoorbeeld de directie.

Leerkrachten die leerlingen willen begeleiden doen er goed aan momenten te voorzien waarop ze gemakkelijk onder vier ogen te spreken zijn.

¹ K. VERSCHUEREN, *Tevredenheid van cliënten in de Centra voor leerlingenbegeleiding: ontwikkeling van een instrumentarium*, OBPWO 2008.

3. Een sterke leerlingenbegeleider

“Wat die persoon gestudeerd heeft, doet er voor mij niet toe. Als ik hem maar kan vertrouwen.”

3.1 *Vertrouwen, discretie en respect als sleutelbegrippen*

Als aan leerlingen gevraagd wordt wat het succes van een begeleiding bepaalt, verwijzen ze meestal naar de kenmerken van de leerlingenbegeleider zelf. Opleiding, functie en leeftijd spelen daarbij een kleinere rol dan vertrouwen, discretie en respect. Leerlingen willen in de eerste plaats als mens behandeld worden; ze willen dat hun behoeften en noden worden erkend en gerespecteerd. Ze vinden het cruciaal dat de leerlingenbegeleider zich aan zijn woord houdt en discreet omgaat met de informatie die ze hem toevertrouwen. Leerlingen die hierin worden ontgoocheld, zetten de begeleiding vaak stop.

Vertrouwen, discretie en respect zijn onontbeerlijk als de leerlingenbegeleider wil slagen in zijn opdracht.

3.2 *Bemoeizucht versus empathie*

Scholieren appreciëren niet dat de leerlingenbegeleider bemoeizuchtig is en blijft hengelen naar antwoorden die weinig relevant of te persoonlijk zijn. Ze willen zelf kunnen bepalen wat wel of niet bespreekbaar is. Oprechte empathie houdt rekening met die grens en gaat uit van het principe dat je niet helpt als je een leerling dwingt alles bespreekbaar te maken.

Een sterke leerlingenbegeleider handelt uit empathie, niet uit bemoeizucht.

3.3 *De buitenschoolse begeleider*

Sommige leerlingen willen niet dat de school betrokken wordt bij hun begeleiding. Ze zijn bang dat ze op die manier de controle over gevoelige informatie verliezen. Die leerlingen kunnen enkel terecht bij een buitenschoolse begeleider.

Het is belangrijk dat er begeleiders bestaan die geen contact hebben met de school en dat de school dit aanbod² bekend maakt aan de leerlingen.

3.4 *Vertrouwensleerlingen*

Vertrouwensleerlingen³ kunnen een zinvolle uitbreiding zijn van de bestaande kanalen van leerlingenbegeleiding. De leerlingen staan dicht bij de leefwereld van jongeren. Laagdrempeligheid is hun grootste troef. De kernopdracht van deze leerlingen is luisteren. Ze verwijzen ook door naar bestaande hulpverlening.

Deze vorm van begeleiding werkt niet op alle scholen. Er kan wantrouwen heersen. De scholieren mogen niets doorvertellen aan andere leerlingen. Een andere voorwaarde voor succes is een sterke begeleiding. Een leerlingenbegeleider moet alle vertrouwensleerlingen ondersteunen, zonder te hengelen naar vertrouwelijke informatie.

Ook leerlingen kunnen een sterke leerlingenbegeleider zijn. Scholen kunnen hun rol op maat invullen. De school of het CLB zorgt voor de opleiding en ondersteuning van vertrouwensleerlingen.

3.5 *Preventief en sensibiliserend*

Preventie en sensibilisering zijn even belangrijk als het oplossen van problemen. Hier ligt de focus op het positieve. Leerlingen mogen niet de indruk krijgen dat ze abnormaal zijn omdat ze zich goed voelen en daarom geen nood hebben aan begeleiding. Ook die groep heeft soms nood aan bevestiging.

Een sterke leerlingenbegeleider investeert in preventie en sensibilisering.

3.6 *Sterk door teamwork*

Leerlingenbegeleiders die hun werk geïsoleerd doen, staan minder sterk dan collega's die samenwerken vanuit een gemeenschappelijke visie. Die visie laat ruimte voor eigen accenten maar garandeert een gezamenlijke aanpak voor de hele school.

Een sterke leerlingenbegeleider werkt in een team.

² Buitenschoolse begeleiding van ouder tot psycholoog.

³ Er bestaan allerlei varianten: een buddiesysteem, peters en meters, jeugdadviseurs ...

4. Gebreken en successen van leerlingenbegeleiding

“Ze willen dat je zo hoog mogelijk mikt, je kan toch nog altijd zakken.”

4.1 Algemeen

Het aanbod - de verschillende domeinen van leerlingenbegeleiding - moet op maat zijn van de school en inspelen op de noden van de leerlingen. Daarbij wordt 'noden' niet beperkt tot wat scholieren zelf benoemen. Het is de school als geheel (leerlingen, ouders, personeelsleden en directie) die bepaalt op welke domeinen de leerlingenbegeleiding best actief is. Het uitgangspunt blijft wel dat de begeleiding – in het bijzonder de studiekeuzebegeleiding - de leerling ten goede moet komen.

Leerlingen ervaren dat ze nog te weinig inspraak krijgen op wat de leerlingenbegeleiding zich op hun school focust. Nochtans kan dat probleem eenvoudig worden opgelost door regelmatig (een deel van) de schoolpopulatie te bevragen, bijvoorbeeld in de leerlingenraad.

Veel scholen werken met een leerlingenvolgsysteem. VSK vindt dat een goed idee, op twee voorwaarden. Ten eerste moet de school hier duidelijke afspraken over maken met oog op de privacy van de leerling. Ten tweede is het belangrijk dat de leerling op de hoogte is van dit systeem, weet wat erin opgenomen is en wie er schrijf- en leesrecht heeft.

Het is de taak van de school te bepalen op welke domeinen de leerlingenbegeleiding actief is. Daarbij worden ook leerlingen betrokken. Leerlingenvolgsystemen werken goed als ze gebaseerd zijn op discretie en duidelijke communicatie.

4.2 Studiekeuzebegeleiding

De Vlaamse Scholierenkoepel pleit voor een betere schoolloopbaanbegeleiding. Op elke school moet er aandacht zijn voor leren kiezen. Niet af en toe, maar tijdens de hele schoolcarrière van de leerling.

Leerlingen hebben recht op professionele begeleiding en ondersteuning zodat ze voldoende zicht hebben op de vaardigheden en competenties die nodig zijn om een bepaalde studierichting aan te vatten.

Studiekeuzebegeleiding vertrekt vaak eenzijdig vanuit de prestaties van de leerlingen en geeft onvoldoende plaats aan de interesses van de leerlingen. Leerlingen die goed scoren, wordt aangeraden een 'hoge' richting te kiezen, ook al sluit die niet aan bij hun interessegebied. Leerlingen die lage cijfers halen, wordt af en toe afgeraden een richting te kiezen waarin ze geïnteresseerd zijn, ook al kan die interesse ervoor zorgen dat hun studieresultaten opgekrikt worden. Er moet meer informatie gegeven worden over brugcursussen die de overgangen tussen bepaalde studierichtingen mogelijk maken.

De meeste leerlingen zijn het erover eens dat ze te weinig informatie krijgen over de richtingen die niet door de eigen school worden aangeboden. Ze worden onvoldoende ingelicht over de gevolgen van hun keuzes, in het bijzonder bij belangrijke overgangen. Hier ligt een taak voor het CLB.

Scholen en CLB maken van studiekeuzebegeleiding een continu proces met aandacht voor leren kiezen, de interesses van de leerlingen en het ontwikkelen van talenten en vaardigheden.

4.3 Ondersteuning bij leer- en ontwikkelingsproblemen

Het is positief dat er de laatste jaren meer aandacht gaat naar jongeren met leer- en ontwikkelingsproblemen in het gewoon onderwijs. Dat komt het zelfbeeld en de prestaties van die leerlingen ten goede. Maar niet alle leerlingen met leer- en ontwikkelingsproblemen zijn tevreden over de manier waarop ze begeleid worden. Ze verwachten dat alle leerkrachten hun problemen sneller herkennen, er beter mee leren omgaan en de begeleidingsmaatregelen correct toepassen.

De maatregelen in een individueel begeleidingsplan ondersteunen toekomstgericht de motivatie van de leerling. Wanneer leerlingen het secundair onderwijs verlaten moeten ze met andere omkadering verder.

Jongeren zonder leer- en ontwikkelingsproblemen zijn niet altijd correct geïnformeerd over de maatregelen voor hun klasgenoten met die problemen. Sommigen kunnen zich daardoor benadeeld voelen. Het is belangrijk dat er voldoende aandacht gaat naar een duidelijke communicatie en betrokkenheid van de leerlingen zonder problemen. Dit biedt bovendien nieuwe leerkansen.

Het gebeurt nog regelmatig dat leerlingen niet goed begeleid worden omdat de informatie niet goed doorstroomt naar de klassenleraar of de vakleerkracht. Nochtans zijn zij de centrale figuren om de leerlingen te ondersteunen en begeleiden. Ook bij de overstap naar een andere school is het van groot belang dat de informatie vlot doorstroomt.

Zowel leerlingen met als zonder leer- en ontwikkelingsproblemen hebben nood aan duidelijke informatie over de maatregelen die hun school neemt. De informatie moet vlot kunnen doorstromen naar de klassenleraar, vakleerkracht of andere school.

4.4 Hulp bij psychische en sociale problemen

Hier is discretie van het grootste belang. Om onaangename verrassingen te voorkomen moeten leerlingen op voorhand weten wat ze kunnen verwachten. Heldere communicatie over de zwijgplicht, discretieplicht en spreekplicht van de leerlingenbegeleider is absoluut noodzakelijk.

De leerlingen willen zelf hun probleem kunnen bepalen. Soms hebben ze het gevoel dat de begeleider dat in hun plaats doet. Als de analyse van het probleem teveel afwijkt van wat leerlingen zelf ervaren, krijgen ze het gevoel dat de begeleiding niet aansluit bij hun noden, en haken ze wellicht af.

Een aantal scholen heeft vanuit de pedagogische visie of gedwongen door omstandigheden een beleid rond omgaan met verdriet of sterfgevallen. De leerlingen appreciëren dit. Toch zijn er scholen die hier nog te weinig initiatief tonen. De scholieren hebben soms het gevoel dat vooral leerkrachten twijfelen aan wat van hen wordt verwacht en hoe ze ondersteuning kunnen bieden.

Problemen met leerkrachten zijn een heikel punt. Leerlingen die zich geïsoleerd of gepest voelen, hebben vaak geen idee bij wie ze terecht kunnen. Het vermoeden dat ze machteloos zijn, wordt daardoor versterkt.

Op het gebied van pestproblemen zijn de meeste scholen redelijk tot erg actief, maar niet alle benaderingen werken. Er is nog altijd nood aan expertise en de durf om het schoolbeleid kritisch te evalueren en bij te sturen. Vaak wordt gefocust op de eerste graad, maar ook in de tweede en derde graad zitten pesters. Scholen verliezen wel eens de preventie uit het oog: het scheppen van een positief schoolklimaat. Welbevinden en pestproblemen hangen nauw samen; leerlingen die zich goed voelen op school, zullen minder snel pesten. De school kan de leerlingen verantwoordelijkheid geven door ze te betrekken bij het zoeken naar een oplossing. De no-blame-aanpak is daar een voorbeeld van.

Leerlingen met psychische en sociale problemen hebben recht op correcte en duidelijke informatie over de zwijg- of discretieplicht van hun begeleider. Ze willen maximaal betrokken worden bij de analyse en aanpak van hun problemen.

Scholen gaan best na of hun beleid rond 'omgaan met verdriet' voldoet aan de verwachtingen van de leerlingen en of hun anti-pestbeleid werkt. Scholen werken aan een positief klimaat als onderdeel van pestpreventie.

Leerlingen willen weten waar ze terecht kunnen als ze ernstige problemen met leerkrachten ervaren.

4.5 Opvolgen van leerlingen met spijbelproblemen

Een positief schoolklimaat speelt ook een rol in de spijbelpreventie. Scholen onderzoeken best welke factoren het spijbelen beïnvloeden (tijdens welke lessen wordt gespijbeld, bij welke leerkrachten wordt gespijbeld ...) en stemmen hun beleid daarop af. De school evalueert zichzelf en stuurt bij zodat leerlingen zich er beter voelen. Jongeren vinden het belangrijk dat een school spijbelaars opvolgt en - als dat nodig is - sanctioneert. Ze hebben nood aan een consequent en duidelijk beleid. De strengere controles door het spijbelactieplan beoordelen ze positief. Het CLB heeft een rol in het zoeken naar de achterliggende redenen. Het inschakelen van politie en justitie bij spijbelproblemen moet zoveel mogelijk vermeden worden.

Scholen moeten durven onderzoeken welke factoren het spijbelen beïnvloeden. Het belang van een positief schoolklimaat wordt al te vaak onderschat.

4.6 Medische consulten

“Als leerlingen horen dat ze naar de medische controle moeten komt hun haar al recht.”

De meeste leerlingen noemen de medische consulten 'allicht nuttig'. Alleen zijn ze niet in staat te omschrijven wat dat nut is. Ze weten niet voor wat het medisch onderzoek dient. Ze willen hierover beter ingelicht worden. De manier waarop de consulten gebeuren, laat al eens te wensen over. Zo moeten de leerlingen meer dan eens hetzelfde (persoonlijke) verhaal aan telkens andere personen vertellen van wie ze de functie niet kennen. De sfeer is onpersoonlijk en het contact afstandelijk. De consulten vinden meestal plaats in onverwarmde ruimtes en een onaangename sfeer.

Leerlingen willen weten waarvoor medische consulten dienen. Er moeten meer inspanningen gebeuren om de consulten leerlingvriendelijk te maken.

5. Klachten over leerlingenbegeleiding

“Die man heeft alles rondverteld op mijn school, maar wat kon ik doen?”

De meeste leerlingen die begeleid werden, geven een positieve evaluatie. Toch zijn er ook leerlingen met ernstige klachten over leerlingenbegeleiders. Die scholieren kunnen nergens terecht. Ze betwijfelen de neutrale houding van de directie. Ze blijven zo zitten met het gevoel dat ze niet correct behandeld zijn of dat hun rechten geschonden zijn. Zeker als het gaat over zwijgplicht en discretieplicht hebben leerlingen nogal eens de indruk dat hun privacy geschonden werd.

Leerlingen moeten terecht kunnen bij een neutrale instantie of persoon die hun klachten over leerlingenbegeleiding behandelt.

6. Aanbevelingen

VSK ziet volgende werkpunten voor een leerlingenbegeleiding die aansluit bij de noden van de leerlingen:

- De communicatie rond de verschillende aspecten van leerlingenbegeleiding (wie, waar, wanneer, hoe) moet de leerlingen bereiken. Over zwijgplicht en discretieplicht is er een grote nood aan informatie op maat van leerlingen. Ook over het nut van de medische consulten heerst verwarring. Leerlingen zonder leer- of ontwikkelingsproblemen zijn graag op de hoogte van wat hun school doet voor medeleerlingen mét zulke problemen.
- De leerlingen willen een leerlingenbegeleider die ze kunnen vertrouwen, die voldoende discreet werkt en die respect toont. Die factoren bepalen in hoge mate het succes van een begeleiding.
- Scholen kunnen de leerlingen betrekken bij de evaluatie van het schoolklimaat en zo de factoren in kaart brengen die een positief schoolklimaat beïnvloeden. Dit kan zowel als onderdeel van een anti-pest- als een anti-spijbelbeleid.

7. Bronnen

Inspraakdagen

- Workshop schoolloopbaan (Inspraakdag 2005-2006)
- Workshop studiekeuze (Inspraakdag 2006-2007)
- Workshop spijbelen (Inspraakdag 2006-2007)
- Workshop leerlingenbegeleiding (Inspraakdag 2006-2007)
- Workshop leerzorg (Inspraakdag 2007-2008)
- Workshop welbevinden (Inspraakdag 2007-2008)
- Workshop herwaardering TSO-BSO (Inspraakdag 2007-2008)
- Workshop leerlingenbegeleiding (Inspraakdag 2008-2009)

Discussiemomenten in klasverband (TTT's)

- TTT leerlingenbegeleiding (VTI Brugge, 2 mei 2006)
- TTT leerlingenbegeleiding (KA Molenbeek, 5 mei 2006)
- TTT leerlingenbegeleiding (KA D'Hek Landen, 8 mei 2006)
- TTT leerlingenbegeleiding (Mariaburcht Stevoort, 8 mei 2006)
- TTT leerlingenbegeleiding (Sint-Jozefinstituut Tienen, 12 mei 2006)
- TTT leerlingenbegeleiding (VTI Brugge, 2 mei 2006)
- TTT leerlingenbegeleiding (KTA Herzele, 19 januari 2007)
- TTT CLB-profiel (Stedelijke Handels- en Kappersschool Deurne, 17 april 2007)
- TTT CLB-profiel (Regina Pacis Brussel, 20 april 2007)
- TTT CLB-profiel (Provinciale Secundaire School Diepenbeek, 23 april 2007)

Discussiemomenten met AV

- Discussie spijbelen en schoolmoeheid (22 januari 2005)
- Discussie spijbelen (22 april 2006)
- Discussie rol van het CLB (10 maart 2007)

Werkgroepen binnen de AV

- Discussie leerlingenbegeleiding (4 december 2008)